

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijski savjet

RJEŠENJE

Po Zahtjevu za produljenje pojedinačnog izuzeća sporazuma od zabrane utvrđenog Rješenjem Konkurencijskog vijeća br: UP-03-26-4-038-24/21 od 17. veljače 2022. godine, podnositelja „Philip Morris Products S.A.“, Quai Jeanrenaud 3, 2000 Neuchatel, Švicarska i „KT&G Corporation“, 71 Beotkkot – gil, Daedeok – gu, Daejeon, 34337, Republika Koreja.

Sarajevo
siječanj, 2023. godine

Broj: UP-04-26-4-026-13/22
Sarajevo, 26. siječnja 2023. godine

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine, na temelju članka 25., članka 42., a u vezi sa člankom 4. st. (3), člankom 5. Zakona o konkurenciji („Službeni glasnik BiH“, br. 48/05, 76/07 i 80/09) u postupku pokrenutom po Zahtjevu za produljenje pojedinačnog izuzeća sporazuma od zabrane utvrđenog Rješenjem Konkurencijskog vijeća br: UP-03-26-4-038-24/21 od 17. veljače 2022. godine, podnesen od gospodarskih subjekata „Philip Morris Products S.A.“, Quai Jeanrenaud 3, 2000 Neuchatel, Švicarska i „KT&G Corporation“, 71 Beotkkot – gil, Daedeok – gu, Daejeon, 34337, Republika Koreja, zaprimljenom dana 29. rujna 2022. godine pod brojem: UP-04-26-4-026-1/22, zastupani po Nihadu Sijerčiću, odvjetniku iz Sarajeva, BC UNITIC, Tower B/II, 71000 Sarajevo, na 114. (stotinučetnaestoj) sjednici održanoj dana 26. siječnja 2023. godine, donijelo je

R J E Š E N J E

1. Produljuje se pojedinačno izuzeće sporazuma od zabrane, utvrđeno Rješenjem Konkurencijskog vijeća br: UP-03-26-4-038-24/21 od 17. veljače 2022. godine, podnesen od gospodarskih subjekata „Philip Morris Products S.A.“, Quai Jeanrenaud 3, 2000 Neuchatel, Švicarska i „KT&G Corporation“, 71 Beotkkot – gil, Daedeok – gu, Daejeon, 34337, Republika Koreja, u smislu članka 6. stavak (3) Zakona o konkurenciji.
2. Trajanje pojedinačnog izuzeća iz točke (1) ovog Rješenja se utvrđuje do dana 26. listopada 2023. godine.
3. Obvezuju se gospodarski subjekti „Philip Morris Products S.A.“ Švicarska i „KT&G Corporation“ Republika Koreja da plate administrativnu pristojbu na rješenje u iznosu od 1.000,00 KM u korist Proračuna institucija Bosne i Hercegovine.
4. Ovo Rješenje je konačno i bit će objavljeno u Službenom glasniku Bosne i Hercegovine, službenim glasilima entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

O b r a z l o ž e n j e

Konkurencijsko vijeće je dana 29. rujna 2022. godine pod brojem: UP-04-26-4-026-1/22 zaprimilo Zahtjev za produljenje pojedinačnog izuzeća sporazuma od zabrane utvrđenog Rješenjem Konkurencijskog vijeća br: UP-03-26-4-038-24/21 od 17. veljače 2022. godine, podnesen od gospodarskih subjekata „Philip Morris Products S.A.“, Quai Jeanrenaud 3, 2000 Neuchatel, Švicarska (u daljnjem tekstu: „Philip Morris“) i „KT&G Corporation“, 71 Beotkkot – gil, Daedeok – gu, Daejeon, 34337, Republika Koreja (u daljnjem tekstu: „KT&G“) zastupani po Nihadu Sijerčiću, odvjetniku iz Sarajeva, BC UNITIC, Tower B/II, 71000 Sarajevo (u daljnjem tekstu: Podnositelji zahtjeva) u smislu članka 6. stavak (3) Zakona o konkurenciji («Službeni glasnik BiH», br. 48/05, 76/07 i 80/09), (u daljnjem tekstu: Zakon).

Podnositelji zahtjeva su samoinicijativno dopunili Zahtjev podneskom koji je zaprimljen od strane Konkurencijskog vijeća dana 18. studenoga 2022. godine pod brojem: UP-04-26-4-026-2/22.

Konkurencijsko vijeće je uvidom u dostavljeni Zahtjev, utvrdilo da isti nije potpun, u smislu članka 29. Zakona, te je zatražilo od Podnositelja zahtjeva dopunu aktom broj: UP-04-26-4-026-3/22 dana 23.

studenoga 2022. godine. Podnositelji zahtjeva su dostavili traženu dokumentaciju podneskom zaprimljenim pod brojem: UP-04-26-4-026-4/22 dana 1. prosinca 2022. godine.

Uvidom u podneseni zahtjev Konkurencijsko vijeće utvrdilo da isti sadrži sve potrebno za dalje postupanje, te da je kompletan i uredan u smislu članka 28. stavak (1) Zakona, te je na temelju članka 28. stavak (3) Zakona dana 13. prosinca 2022. godine izdalo Potvrdu o prijemu kompletnog i urednog Zahtjeva, broj: UP-04-26-4-026-5/22.

Konkurencijsko vijeće je na osnovu navoda iz Zahtjeva i dostavljene dokumentacije, ocijenilo da zahtjev za produljenje pojedinačnog izuzeća sporazuma od zabrane nije moguće utvrditi bez provođenja postupka, te je sukladno članku 32. Zakona donijelo Zaključak o pokretanju postupka broj: UP-04-26-4-026-7/22 dana 14. prosinca 2022. godine, koji je istog dana dostavljen podnositelju, aktom broj: UP-04-26-4-026-11/22.

Dana 11. siječnja 2023. godine, Podnositelj zahtjeva je dostavio i podnesak broj: UP-04-26-4-026-12/22.

1. Stranke u postupku

Stranke u postupku su gospodarski subjekti „Philip Morris Products S.A.“, Quai Jeanrenaud 3, 2000 Neuchatel, Švicarska i „KT&G Corporation“, 71 Beotkkot – gil, Daedeok – gu, Daejeon, 34337, Republika Koreja.

1.1. Gospodarski subjekt „Philip Morris Products S.A.“ Švicarska

Gospodarski subjekt „Philip Morris Products S.A.“, Quai Jeanrenaud 3, 2000 Neuchatel, Švicarska je međunarodna duhanska kompanija koja se bavi proizvodnjom i prodajom cigareta, nesagorijevajućih (bezdimnih) duhanskih proizvoda i povezanih elektronskih uređaja i pribora i drugih proizvoda koji sadrže nikotin na tržištima izvan Sjedinjenih Američkih Država.

Cigarete gospodarskog subjekta „Philip Morris“ se prodaju na preko 180 tržišta sa širokim spektrom vodećih međunarodnih brendova cigareta kao što su Marlboro, Bond Street, Chesterfield, L&M, Lark i Philip Morris.

IQOS portfolio brendova bezdimnih proizvoda podrazumijeva proizvode od duhana za grijanje (nesagorijevajući duhan), kao i proizvode na paru koji sadrže nikotin. Platforma 1 kompanije „Philip Morris“ je precizno kontroliran uređaj u koji se ubacuje i zagrijava posebno dizajnirana zagrijana duhanska jedinica kako bi se generisao aerosol.

Gospodarski subjekt „Philip Morris“ prodaje zagrijane jedinice duhana pod brendovima HEETS, HEETS Marlboro i HEETS FROM MARLBORO, zajednički definirani kao HEETS, kao i Marlboro HeatStics i Parliament Heat Stics.

Povezano društvo gospodarskog subjekta „Philip Morris“ u Bosni i Hercegovini je „Philip Morris BH“ d.o.o. za trgovinu Sarajevo, Trg solidarnosti 2a, 71 000 Sarajevo u kojem, isti, ima 100% vlasnički udio.

Pretežita registrirana djelatnost gospodarskog subjekta „Philip Morris BH“ d.o.o. Sarajevo jeste veleprodaja duhanskih proizvoda.

„Philip Morris BH“ d.o.o. Sarajevo prodaje obje komponente sustava veleprodavcu gospodarskom subjektu (**)¹, za dalju veleprodaju i maloprodaju.

(**) vrši dalju prodaju nesagorijevajućih potrošnih proizvoda velikom broju maloprodavaca koji u okviru svoje redovne djelatnosti prodaje duhanske proizvode krajnjim potrošačima: maloprodavcima

¹ Podatci predstavljaju poslovnu tajnu, u smislu članka 38. Zakona o konkurenciji.

kao što su kiosci, pumpe, supermarketi, trgovine itd. Prema procjenama gospodarskog subjekta „Philip Morris“ u Bosni i Hercegovini postoji oko (**) prodajnih mjesta koja prodaju cigarete, pri čemu oko (**) prodajnih mjesta prodaju HEETS, trenutno dostupni nesagorijevajući potrošni proizvod.

Uređaji se prodaju krajnjim korisnicima izravno od strane gospodarskog subjekta (**), kao i od strane većeg broja drugih trgovaca koji izraze komercijalni interes za prodaju uređaja, te trenutno postoji (**) takvih malotrgovaca, kao što su (**) i ostali koji nude uređaje u nekim od svojih fizičkih trgovina ili putem e-trgovine.

1.2. Gospodarski subjekt „KT&G Corporation“ Republika Koreja

Gospodarski subjekt „KT&G Corporation“, 71 Beotkkot – gil, Daedeok – gu, Daejeon, 34337, Republika Koreja, je vodeća međunarodna duhanska kompanija koja potječe sa južnokorejskog tržišta.

Gospodarski subjekt „KT&G“ je prvobitno bio monopol u državnom vlasništvu, ali je privatiziran i danas su njegove dionice predmet javne trgovine.

Ključni brendovi gospodarskog subjekta „KT&G“ su Esse, Carnival i Pine.

Pored duhana gospodarski subjekt „KT&G“ je također aktivan i u oblastima farmaceutskih proizvoda, hrane i pića i proizvoda za zdravlje i ljepotu u Koreji.

Gospodarski subjekt „KT&G“ nije aktivan i nema povezanih društava u Bosni i Hercegovini.

2. Rješenje Konkurencijskog vijeća br: UP-03-26-4-038-24/21 od 17. veljače 2022. godine

Konkurencijsko vijeće je Rješenjem br: UP-03-26-4-038-24/21 od 17. veljače 2022. godine, utvrdilo pojedinačno izuzeće restriktivnog sporazuma - Ugovora o distribuciji od 29.01.2020. godine, zaključen između gospodarskih subjekata „Philip Morris Products S.A.“, Quai Jeanrenaud 3, 2000 Neuchatel, Švicarska i „KT&G Corporation“, 71 Beotkkot – gil, Daedeok – gu, Daejeon, 34337, Republika Koreja, u smislu članka 4. st. (1) i (3) i članka 5. Zakona o konkurenciji.

Pojedinačno izuzeće je utvrđeno na vremensko razdoblje od 3 (tri) godine i počelo je teći od dana zaključenja Ugovora o distribuciji između stranaka, podnositelja zahtjeva, tj. počev od 29. siječnja 2020. godine, te prema navedenom Rješenju pojedinačno izuzeće traje do 28. siječnja 2023. godine.

U predmetnom Rješenju, izvršena je analiza svih odredbi Ugovora o distribuciji, definirano je mjerodavno tržište, izvršena analiza mjerodavnog tržišta, te je u konačnici utvrđeno da su Podnositelji zahtjeva u dovoljnoj mjeri argumentirali ispunjenost Zakonom propisanih uvjeta za pojedinačno izuzeće predmetnog Ugovora, te je odlučilo da se isto odobri kao dopušteno u trajanju od tri godine, počevši od dana 29. siječnja 2020. godine, odnosno od dana potpisivanja Ugovora.

Također, u gore navedenom Rješenju, kao mjerodavno tržište je određeno *tržište veleprodaje nesagorijevajućih proizvoda koji su alternativa cigaretama u Bosni i Hercegovini.*

3. Utvrđene činjenice predmetnog postupka i ocjena dokaza

Člankom 6. stavak (4) Zakona o konkurenciji propisano je kako se Zahtjev za produljenje roka važenja pojedinačnog izuzeća, podnosi Konkurencijskom vijeću najkasnije četiri mjeseca prije isteka roka važenja.

Podnositelji zahtjeva za produljenjem trajanja pojedinačnog izuzeća su isti podnijeli 4 (četiri) mjeseca prije isteka, kako je propisano člankom 6. stavak (4) Zakona o konkurenciji, te dostavilo svu potrebnu dokumentaciju, za razmatranje tijekom postupka.

Analizom i ocjenom podnesenog Zahtjeva kojim se traži produljenje pojedinačnog izuzeća od zabrane na temelju članka 6. stavak (4) Zakona, a na temelju provedenih dokaza i utvrđenih činjenica u

postupku, utvrđeno je kako u razdoblju trajanja pojedinačnog izuzeća nisu nastupile nove okolnosti koje bi u značajnoj mjeri odstupale od činjenica utvrđenih u prethodno provedenom postupku.

Konkurencijsko vijeće je kao u prethodno provedenom postupku utvrdilo i kako predmetni Ugovor ispunjava i uvjete iz članka 4. stavak (3) Zakona, odnosno da ovaj Ugovor nameće samo ograničenja koja su nužna za postizanje ciljeva, te istodobno ne omogućava isključivanje konkurencije u bitnom dijelu predmetnih proizvoda ili usluga.

Podnesenim zahtjevom se tražilo produljenje trajanja pojedinačnog izuzeća do 26. listopada 2023. godine, a sukladno zaključenom Ugovoru o distribuciji, i odredbi istog, o trajanju početnog perioda i početka lansiranja prodaje.

Mjerodavni proizvodi koji će sukladno sa Ugovorom nastaviti biti predmet prodaje i u daljnjem razdoblju na tržištu Bosne i Hercegovine su: Lil Solid Plus, Lil Solid Mini i Fiit.

Lil Solid Plus i Lil Solid Minis su elektronički uređaji koji se koriste za uživanje nikotina. Oni zagrijavaju duhan iznutra koristeći tzv. pin heating tehnologiju radi pružanja užitka konzumiranja duhana bez pepela i neprijatnog mirisa dima iz cigareta. U jednom punjenu, ovi proizvodi nude nekoliko uzastopnih korištenja.

Fiit je patrona nesagorijevajućeg duhana, dizajnirana za konzumiranje sa Lil Solid Plus i Lil Solid Mini.

Dakle, kao bitnu činjenicu ovog postupka Konkurencijsko vijeće je cijeno duljinu trajanja, postojećeg izuzeća, te činjenicu da se produljenje postojećeg izuzeća traži za kraće vremensko razdoblje, i to od 29. siječnja 2023. godine do 26. listopada 2023. godine, odnosno produljenje se tražilo za dodatnih nepunih osam mjeseci.

Naime, prema važećem Ugovoru o distribuciji, početno trajanje Ugovora je tri godine od početka prodaje (lansiranja) relevantnih proizvoda na posljednjem od tri početna tržišta (**). Budući da je Ugovor zaključen 29. siječnja 2020. godine, a dok su proizvodi lansirani na (**) tržištu 17. kolovoza 2020. godine, na (**) tržištu 7. rujna 2020. godine, a na (**) tržištu 26. listopada 2020. godine, početno razdoblje inicijalnog Ugovora traje do 26. listopada 2023. godine.

Također, obzirom da je važeće Rješenje od strane Konkurencijskog vijeća doneseno dana 17. veljače 2022. godine za tržište Bosne i Hercegovine, komercijalizacija mjerodavnih proizvoda, KT&G proizvoda na tržištu Bosne i Hercegovine je započeta tijekom veljače 2022. godine, a dalju distribuciju obavlja (**), sasvim opravdano je produljenje trajanja pojedinačnog izuzeća kako bi se u dodatnom vremenskom razdoblju mjerodavni proizvod etablirao na tržištu Bosne i Hercegovine.

Konkurencijsko vijeće je cijeneći način na koji primjena Ugovora potrošačima omogućava pravičan udjel koristi koja iz istog proizilazi, imalo je u vidu navod da će ekskluzivna distribucija pružiti potrošačima više mogućnosti da ostave klasične cigarete, nudeći im portfolio koji im pruža širi spektar izbora ukusa, cijene i tehnologije, te veći izbor proizvoda koji manje škode zdravlju. Radi se o proizvodima koji su manje štetni po zdravlje od konvencionalnih duhanskih proizvoda, a inovacije i briga za zdravlje su osnovi razvoja alternativa konvencionalnim duvanskim proizvodima.

Povećanje alternativa proizvodima koji sadrže nikotin dostupnih na tržištu Bosne i Hercegovine dovest će do sveukupnog općeg povećanja kvalitete i konkurentnosti tržišta, kao i uvođenja dodatnih inovacija za lokalne potrošače (ne samo dodatne opcije za e – cigarete i nesagorijevajuće proizvode, već potencijalno i hibridne opcije koje „Philip Morris“ nema u svojoj ponudi).

Kao razlog za odobravanje produljenja trajanja izuzeća, uzeta je u obzir i priroda investicije koju će učiniti „Philip Morris“, značaj mogućnosti da izgradi koherentan imidž brenda i portfolio strategija, identificiraju potencijalni problemi u vezi s patentnom, kao i potreba izbjegavanja da se „KT&G“ neopravdano koristi investicijom gospodarskog subjekta „Philip Morris“, odredbe o ekskluzivnosti se mogu smatrati nužnim za zaključenje ugovora.

Ekskluzivnost se može posmatrati kao pravednu kompenzaciju za angažman „Philip Morrisa“ u promociji proizvoda „KT&G“ bez dima, a snažan konkurentski pritisak postojećih alternativnih dobavljača (kao i činjenica da „KT&G“ nije samostalno prisutan u Bosni i Hercegovini) ublažava bilo kakve ograničavajuće učinke.

Također, trajanje odredbi o ekskluzivnosti ne ide izvan onoga što je neophodno za ostvarivanje općih ciljeva Ugovora, naročito imajući u vidu da se radi o ugovoru sa djelovanjem širom svijeta, koji omogućava postupno lansiranje proizvoda na raznim tržištima.

Imajući u vidu sve navedeno Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da dalje produljenje pojedinačnog izuzeća neće dovesti do sprječavanja, ograničavanja i narušavanja konkurencije na mjerodavnom tržištu veleprodaje nesagorijevajućih proizvoda koji su alternativa cigaretama u Bosni i Hercegovini, pri čemu se potrošačima omogućuje pravičan udio koristi koja iz njih proizlazi, a koji nameću samo ograničenja nužna za postizanje ciljeva i ne onemogućuje isključivanje konkurencije na bitnom dijelu predmetnih usluga.

Na temelju gore navedenog, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u točki 1. i 2. izreke ovoga Rješenja.

4. Administrativna pristojba

Podnositelj zahtjeva na ovo Rješenje, sukladno odredbi članka 2. stavak (1) tarifni broj 107. točka b) Odluke o visini administrativnih pristojbi u vezi sa procesnim radnjama pred Konkurencijskim vijećem („Službeni glasnik BiH“, br. 30/06 i 18/11) je dužan platiti administrativnu pristojbu u iznosu od 1.000,00 KM u korist Proračuna institucija Bosne i Hercegovine.

5. Pouka o pravnom lijeku

Protiv ovog Rješenja nije dopušten priziv.

Nezadovoljna stranka može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana prijema, odnosno objavljivanja ovog Rješenja.

Predsjednik

Nebojša Popić

Dostaviti:

- podnosiocu zahtjeva, putem opunomoćenika i
- u spis;